

Oponentský posudek na bakalářskou práci Zuzany Bílkové *Vliv fotografie na vyznění novinového textu*

Cíl bakalářské práce Zuzany Bílkové je mírně řečeno nejasný: v názvu a na několika dalších místech v textu autorka naznačuje, že se hodlá věnovat způsobům, jimiž fotografie ovlivňuje vyznění textu v tištěných médiích. Jinde se zas chce věnovat fotografii jako „prostředku, který dotváří charakter vnímání určité osobnosti“. V úvodu dokonce formuluje „hypotézu“, již hodlá dále „kvantifikovat a potvrdit“: „Zrychlený životní styl totiž bezesporu znamená i zrychlené třídění informací; proto se může snadno stát, že záměrně nebo chybně zvolená fotografie, doplňující určitý novinový text, může zásadním způsobem posunout jeho vyznění.“ (s. 5) Problém nespočívá jistě v tom, že se tuto tezi autorce kvantifikovat ani potvrdit nepodařilo, jako spíše v tom, že se jí nepodařilo vůbec formulovat samotný cíl a smysl bakalářské práce. Předpokládám, že jistou roli v této snaze by měl sehrát i školitel práce.

Autorka se podrobně věnuje definici žurnalistické fotografie a různých jejích aspektů; popisuje postupy redakční práce, jež ovlivňují výslednou zveřejněnou fotografii i její kontext; dotýká se otázek cenzury a novinářské etiky. To vše jsou témata jistě relevantní, autorka je ovšem školometský pojednává s (nepřímými) odkazy na značně nevhodnou a neobornou literaturu a často trivializuje: kupř. tvrzení, že „schopnost [fotografie] obrazově prokazovat existenci zobrazovaného a autenticita dovedla příjemce k absolutní víře v pravdivost fotografického obrazu světa“ (s. 7), je naivnější než samotná zde předpokládaná naivita čtenářů novin.

Přítom samotný problém vztahu fotografie a textu a způsobů, jimiž se různé formy koexistence těchto médií podílejí na výsledné zkušenosti čtenáře tisku, byl mnohokrát důkladně zkoumán, řada relevantních pramenů je dostupná i v češtině.

Mezi cennější pasáže v této části patří popisy redakčních postupů a praktik, jež autorka podkládá rozhovory s fotografy a fotoeditory.

Své obecné teze se autorka snaží doložit a konkretizovat analýzou několika fotografií Václava Klause na titulech MF DNES. V zásadě nevidím nic špatného na využití internetového archivu titulních stránek MF DNES, za skutečně nešťastné však považuji zdůvodňovat volbu zpracovávaného materiálu tím, že na něj autorka měla málo času. Problém vlastní analýzy pak v tom, že se ani autorka ani účastníci její focus group (jsou jim předloženy pouze jednotlivé fotografie) nevěnují způsobům, jimiž fotografie ovlivňuje vyznění souvisejících textů, jako píše tomu, jak na ně Václav Klaus působí. Praktická část bakalářské práce tak její teoretický úvod posouvá do poněkud jiné roviny.

Bakalářské práci Zuzany Bílkové doporučuji hodnocení 15-17 bodů.

Tomáš Dvořák, Ph.D.
FLÚ AV ČR
Jilská 1
11000 Praha 1